

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА

про стан викладання та рівень навчальних досягнень учнів з географії у 6-9 класах

Форма спостереження за проведенням навчального заняття

Адміністратор: Рик Я. В.- заступник директора школи.

[illegible]

Географія у закладах загальної середньої освіти – це предмет світоглядного характеру, що формує в учнів цілісне, комплексне, системне уявлення про Землю як планету людей.

У 2022/2023 навчальному році учні 6 – 9 класів продовжують вивчати географію за оновленою навчальною програмою, затвердженою наказом МОН від 03.08.2022 р. № 698, рекомендованою Міністерством освіти і науки України (лист МОН від 25.08.2020 № 1/11-5718).

Основні точкові зміни, які були внесені до навчальних програм з географії для 8 класу закладів загальної середньої освіти пов'язані із зміною сучасної глобальної суспільно-економічної та геополітичної ситуації у світі.

Згідно річного плану роботи Матківського ЗЗСО І-ІІ с. –ЗДО ім. В. Марціва протягом лютого-березня 2023 року в школі перевірявся стан викладання географії в 6-9-х класах, дотримання державних вимог до змісту, обсягу навчальних програм та рівня навчальних досягнень учнів.

У ході перевірки були відвідані уроки географії в 6-9-х класах, перевірено документацію: навчальний план, календарні та поурочні плани вчителя, стан ведення класних журналів з предмета, проведено вивчення дотримання вимог щодо змісту, обсягу навчальних програм та рівня знань, умінь і навичок учнів.

Метою географічної освіти є оволодіння учнями системою географічних знань, умінь, навичок, а також можливостями їх застосування у різних життєвих ситуаціях. Вивчення географії спрямовано на розвиток особистої відповідальності школяра за все, що відбувається в навколишньому світі. Шкільна географія допомагає дітям адекватно реагувати на зміни, що відбуваються навколо, а географічне мислення стає частиною суспільної свідомості.

Метою перевірки було:

- *вивчення питання забезпечення базового рівня знань учнів з географії;*
- *відповідність викладання навчальним програмам;*
- *об'єктивність оцінювання навчальних досягнень учнів;*
- *розвиток творчих здібностей учнів;*
- *використання диференційованого підходу; формування компетентностей у відповідності до вимог програм для загальноосвітніх навчальних закладів;*
- *науковість, планування навчального матеріалу;*

- наявність поурочних і календарно-тематичних планів, їх якість;
- використання наочних посібників;
- раціональне використання робочого часу;
- виконання практичних робіт відповідно до навчальних програм.

За навчальним планом на вивчення географії 6-9-х класах відведено таку кількість годин, а саме:

Клас	Години за навчальним планом
6 клас	2 години
7 клас	2 години
8 клас	2 години
9 клас	1.5 години

Отже, кількість годин відповідає нормативним вимогам. Додаткових годин на вивчення предмета робочим навчальним планом не передбачено.

Аналіз кадрового складу свідчить про достатній рівень забезпечення викладання географії в 6-9-х класах школи:

ПІБ учителя	Педагогічний стаж	Кваліфікаційна категорія	Тижневе навантаження	Класи, у яких викладає
Зубкович Й. Т.	44 роки	вища	11	6-9

Співбесіда із вчителем та вивчені документи показали, що вчитель добре ознайомлений з навчальною програмою, методичними рекомендаціями щодо викладання географії у поточному навчальному році, інструкціями щодо оцінювання навчальних досягнень учнів з предмета. Програма з предмета виконується в повному обсязі та своєчасно згідно з календарними планами вчителя.

Учні 6 – 9 класів вивчають географію за навчальною програмою, затвердженою наказом МОН від 07.06.2017 № 804.

Класні журнали ведуться згідно Інструкції з ведення класного журналу учнів 6-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 496 від 03.06.2008 року.

Під час перевірки відвідано та проаналізовано 12 уроків з географії у 6-9 класах. Теми уроків, що були відвідані протягом вивчення стану викладання предмету:

6 клас. Тема розділу 3 тема 2

Тема уроку: Опади що випадають з хмар та повітря

Мета уроку: сформувати поняття про види опадів; на основі раніше набутих знань встановити взаємозв'язки між температурою повітря, його вологістю та опадами; ознайомити школярів з прийомами роботи з приладами для вимірювання кількості опадів.

Очікувані результати: учень / учениця називає види опадів, будує діаграму опадів.

Тема уроку: Погода, її елементи, мінливість. Практичне призначення прогнозів погоди.

Мета уроку: Сформувати поняття «погода», познайомити з її типами, дати уявлення про складання прогнозу погоди і його значення в практичній діяльності людини; пояснювати причини зміни погоди; сприяти усвідомленню важливості складання точних прогнозів погоди; розвивати пам'ять і логічне мислення, виховувати інтерес до проведення спостережень за станом погоди.

Очікувані результати: учень / учениця називає ознаки погоди, наводить приклади прогнозів погоди, пояснює причини та наслідки зміни погоди.

Тема уроку: Контрольна робота

Мета: перевірка якості і рівня знань, умінь і навичок учнів з теми «Атмосфера»

7 клас. Тема розділу 4 тема 1

Тема уроку: Північна Америка. Географічне положення. Історія відкриття та досліді

Мета уроку:

навчальна: дати характеристику географічного положення материка, розповісти про історію відкриття і дослідження.

розвиваюча: розвивати вміння працювати з тематичними та контурними картами.

виховна: виховувати інтерес до географічних знань.

Очікувані результати: учень / учениця показує на карті крайні точки материка, пояснюють історію відкриття та дослідження

Тема уроку: Рельєф та корисні копалини

Мета: формувати знання про геологічну будову, рельєф, закономірності поширення корисних копалин Північної Америки; сприяти розумінню ролі вулканізму та давнього зледеніння у формуванні сучасного рельєфу; вдосконалювати практичні уміння та навички характеризувати основні форми рельєфу материка, порівнювати рельєф Північної та Південної Америки.

Очікувані результати: учень / учениця знають та показують основні форми рельєфу, найбільші родовища корисних копалин

Тема уроку: Контрольна робота

Мета: перевірка якості і рівня знань, умінь і навичок учнів з теми «Північна Америка»

8 клас. Тема розділу 3 тема 7

Тема уроку: Українські Карпати.

Мета уроку. Сформувати в учнів систему знань про Українські Карпати, особливості географічного положення, клімат, рослинність, тваринний світ; стимулювати учнів до самостійного пошуку та аналізу необхідної інформації; вдосконалити практичні навички учнів (робота з матеріалом підручника, додатковою літературою, картами, атласом та використовуючи інтернет -ресурси); виховувати екологічну свідомість, патріотизм, любов до природи, до рідного краю.

Очікувані результати: учень / учениця аналізують особливості природи, висотну поясність, природоохоронні об'єкти.

Тема уроку: Гірські ландшафти Кримських гір

Мета уроку: сформувати знання про особливості географічного положення Кримських гір та їх природних умов; закріпити навички складання характеристики природних умов гірських районів; удосконалити практичні навички роботи з тематичними картами атласу.

Очікувані результати: учень / учениця повинні називати: гірські країни; *наводити приклади і показувати на карті:* гірські країни; *характеризувати:* гірські ландшафти; *оцінювати:* природні ресурси гірських областей, наслідки впливу господарської діяльності людини на їх природні особливості.

Тема уроку: Контрольна робота

Мета: перевірка якості і рівня знань, умінь і навичок учнів з даної теми.

9 клас. Тема розділу 3 тема 3

Тема уроку: Виробництво деревини та паперу. Чинники розміщення.

Мета уроку:

Навчальна: сформувати систему знань про властивості та значення деревини як природного матеріалу й сировини, чинники розміщення виробництва

Розвиваюча: формувати географічну, інформаційну та самоосвітню компетентність, екологічне мислення

Виховна : виховувати дбайливе ставлення до природних ресурсів

Очікувані результати: учень / учениця характеризують сировинну базу вплив чинників на розміщення, наводять приклади найбільших виробників та споживачів.

Тема уроку: Роль машинобудування в сучасному світі.

Мета: дати характеристики галузі (значення, склад машинобудування, територіальна структура); пояснити чинники розміщення різних типів підприємств; визначити регіональні відмінності розвитку машинобудування в Україні.

Очікувані результати: учень / учениця називають види продукції машинобудування, чинники розміщення окремих виробників

Тема уроку: Контрольна робота

Мета: перевірка якості і рівня знань, умінь і навичок учнів з даної теми.

1. Під час проведення навчального заняття спостерігався розвиток і формування ключових компетентностей

№ з/п	Ключова компетентність	НЗ 1	НЗ 2	НЗ 3	НЗ 4	НЗ 5	НЗ 6	НЗ 7	НЗ 8	НЗ 9	НЗ 10	НЗ 11	НЗ 12
1.	Спілкування державною мовою	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.	Спілкування іноземними мовами												
3.	Математична грамотність	+	+	+		+		+	+				
4.	Компетентності у галузі природничих наук	+	+	+	+								
5.	Екологічна компетентність	+	+	+	+	+	+	+	+				
6.	Інформаційно-комунікаційна компетентність												
7.	Навчання впродовж життя	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
8.	Громадянська компетентність	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9.	Культурна компетентність					+	+	+	+				
10.	Ініціативність і підприємливість	+	+					+	+				

2. Робота учнів під час проведення навчального заняття

№ з/п	Перелік тверджень	НЗ 1	НЗ 2	НЗ 3	НЗ 4	НЗ 5	НЗ 6	НЗ 7	НЗ 8	НЗ 9	НЗ 10	НЗ 11	НЗ 12
1.	Усі учні працювали під час проведення навчального заняття із зацікавленням, співпрацювали між собою	+			+	+				+	+	+	+
2.	Більшість учнів працювала під час проведення навчального заняття		+	+			+	+	+				
3.	Переважає більшість учнів були пасивними під час проведення заняття (переважало монологічне мовлення педагога над діалогічним мовленням педагога з учнями)												
4.	Усі учні були пасивні під час проведення заняття, не залучались до роботи (домінувало монологічне мовлення вчителя)												

3. Оцінювання результатів навчання під час проведення навчального заняття

№ з/п	Діяльність учителя	НЗ 1	НЗ 2	НЗ 3	НЗ 4	НЗ 5	НЗ 6	НЗ 7	НЗ 8	НЗ 9	НЗ 10	НЗ 11	НЗ 12
1.	Оцінює результати навчання учнів, відповідно до розроблених критеріїв	+	+	+	+	+	+	+	+				
2.	Оприлюднює критерії оцінювання результатів навчання									+	+	+	+
3.	Надає учням час на обдумування відповіді	+	+	+	+	+	+	+	+				
4.	Супроводжує відповідь учня уточнювальними запитаннями	+	+	+	+	+	+	+	+				

5.	Забезпечує зворотний зв'язок щодо якості виконання/виконаного завдання	+			+	+			+				
6.	Спрямовує оцінювання навчальних досягнень на індивідуальний поступ учня	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7.	Використовує прийоми самооцінювання і взаємооцінювання учнів	+	+			+	+		+	+			
8.	Відзначає досягнення учнів, підтримує у них бажання навчатися	+			+	+			+	+	+	+	+
9.	Добирає домашнє завдання, спрямоване на оволодіння ключовими компетентностями, озвучує критерії його оцінювання												
10.	Дає учням можливість вибору рівня навчальних завдань і напрямів навчальної діяльності	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

4. Спрямованість навчального заняття на формування суспільних цінностей

№ з/п	Діяльність учителя	НЗ 1	НЗ 2	НЗ 3	НЗ 4	НЗ 5	НЗ 6	НЗ 7	НЗ 8	НЗ 9	НЗ 10	НЗ 11	НЗ 12
1.	Спрямовує зміст навчального матеріалу на виховання в учнів: патріотизму, поваги до державної мови, культури, законів	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.	Розвиває в учнів загальнолюдські цінності (соціальну емпатію, толерантність, інклюзивну культуру тощо)	+	+			+	+			+	+		
3.	Розвиває в учнів навички співпраці та культуру командної роботи		+		+	+	+		+				

5. Використання інформаційно-комунікаційних технологій, обладнання, засобів навчання

№ з/п	Діяльність учителя	НЗ 1	НЗ 2	НЗ 3	НЗ 4	НЗ 5	НЗ 6	НЗ 7	НЗ 8	НЗ 9	НЗ 10	НЗ 11	НЗ 12
1.	Використовує інформаційно-комунікаційні технології, що сприяють формуванню в учнів ключових компетентностей		+			+			+				
2.	Використовує електронні освітні ресурси	+					+				+		
3.	Використовує медіаресурси з навчальною метою												
4.	Використовує мережу Інтернет для пошуку навчальної інформації, виконання онлайн-завдань тощо				+				+				
5.	Використовує обладнання та засоби навчання для активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів												

6. Комунікація з учнями

№ з/п	Діяльність учителя	НЗ 1	НЗ 2	НЗ 3	НЗ 4	НЗ 5	НЗ 6	НЗ 7	НЗ 8	НЗ 9	НЗ 10	НЗ 11	НЗ 12
1.	Співпрацює з учнями на засадах партнерства	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2.	У роботі з учнями застосовує авторитарний підхід												
3.	Вислуховує та сприймає думки учнів, їх погляди	+	+	+	+	+	+	+	+				
4.	Застосовує особистісно орієнтований підхід	+	+	+	+	+	+	+	+				

5.	Дотримується принципів академічної доброчесності	+		+	+		+	+		+	+	+	+
----	--	---	--	---	---	--	---	---	--	---	---	---	---

8. Висновки та пропозиції:

Аналіз стану вивчення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти та викладання географії показав, що вчитель Зубкович Й. Т. систематично працює над підвищенням свого фахового рівня, дотримуючись нормативу проходження курсової перепідготовки – кожних 5 років.

Йосип Теофільович – педагог з високим рівнем професіоналізму та почуттям обов’язку. Добре володіє методикою викладання свого предмета. Працює над проблемною темою *«Організація практичної навчальної діяльності учнів у процесі вивчення шкільних курсів географії»*. Учитель упевнена, що однією з найголовніших умов підвищення ефективності уроку є впровадження різних форм і методів роботи: робота з картою, контурними картами, глобусом; порівняльний метод, ілюстративний, демонстраційний, спостереження, захист творчих робіт, презентацій.

У процесі формування географічних понять вчитель прагне повністю задіяти в навчанні інтелектуальний потенціал кожного вихованця. Головний акцент робить на глибокому розумінні та самостійному використанні знань у нестандартних ситуаціях, в успішному розв’язанні проблемних завдань.

Зубкович Йосип володіє інноваційними освітніми методиками й технологіями, активно їх використовує та поширює у професійному середовищі, володіє широким спектром стратегій навчання, вміє продукувати оригінальні, інноваційні ідеї, застосовує нестандартні форми проведення уроку й позакласних заходів, активно впроваджує форми і методи організації освітнього процесу, що забезпечують максимальну самостійність навчання учнів, вносить пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу в школі. Володіє методикою творчої педагогічної діяльності з урахуванням особливостей навчального матеріалу і здібностей учнів, формує навички самостійно здобувати знання, застосовувати їх на практиці, уміє лаконічно, образно і виразно подати матеріал, аргументувати свою позицію та володіє ораторським мистецтвом. Учитель не передає готові знання, а організовує, створює умови для розвитку кожного учня, допомагає їм самореалізуватися. На уроках оптимально поєднує вибір репродуктивних і проблемно – пошукових, словесних і практичних методів. Раціонально добирає групові та індивідуальні форми роботи на уроці.

Для визначення рівня навчальних досягнень учнів під час контрольних робіт були використані різнорівневі завдання. Перевірні роботи складені за матеріалами чинної навчальної програми. Знання з географії було перевірено в учнів 6-9 класів:

Моніторингова контрольна робота 6 клас

Мета: перевірки якості і рівня знань, умінь і навичок учнів на кінець I семестру .

№ п/ п	Прізвище ім'я учня	Початковий	Середній	Достатній	Високий
1	Учень 1			8	
2	Учень 2				10
3	Учень 3				10
5	Учень 5			7	
6	Учень 6		4		
7	Учень 7				10
8	Учень 8			8	
10	Учень 10			5	

Моніторингова контрольна робота 7 клас

Мета: перевірки якості і рівня знань, умінь і навичок учнів на кінець I семестру

№	Прізвище ім'я учня	Початковий	Середній	Достатній	Високий
1	Учень 1		4		
2	Учень 2			7	
3	Учень 3			9	
4	Учень 4			8	
5	Учень 5				9
6	Учень 6				9
7	Учень 7				9
8	Учень 8				9
9	Учень 9				9
10	Учень 10		6		
11	Учень 11		4		
12	Учень 12				10
13	Учень 13			7	

14	Учень 14			7	
15	Учень 15		4		

Моніторингова контрольна робота 8 клас

Мета: перевірки якості і рівня знань, умінь і навичок учнів на кінець I семестру

№	Прізвище ім'я учня	Початковий	Середній	Достатній	Високий
1	Учень 1				10
2	Учень 2				10
3	Учень 3			9	
4	Учень 4			9	
5	Учень 5			8	
6	Учень 6			7	
7	Учень 7			7	

Моніторингова контрольна робота 9 клас

Мета: перевірки якості і рівня знань, умінь і навичок учнів на кінець I семестру

№	Прізвище ім'я учня	Початковий	Середній	Достатній	Високий
1	Учень 1			8	
2	Учень 2		5		
3	Учень 3			7	
4	Учень 4				10
5	Учень 5				10
6	Учень 6				10
7	Учень 7				10
8	Учень 8				10
9	Учень 9		5		
10	Учень 10			9	

Результати оцінювання 6-9 класів навчальних досягнень (згідно контрольних робіт) учнів подано в таблиці:

Клас	Всього учнів	Високий рівень	Достатній рівень	Середній рівень	Початковий рівень
6	10	5- 50%	5 - 50%	0	0
7	17	6 – 35%	3 – 18%	8 –47%	0
8	8	5– 63%	2– 25%	1– 12%	0
9	12	10– 84%	1– 8%	1 - 8%	0

Оцінюючи результати навчально-пізнавальної діяльності учнів з географії, учитель урізноманітнює завдання, враховуючи всі рівні когнітивного домену.

- Низький рівень знань – це завдання на перевірку знання термінології, фактів, визначень, класифікацій, правил, методів і т. д.
- Рівень розуміння – це рівень інтерпретації матеріалу, трансформація текстового матеріалу мовою карт, графіків і малюнків тощо.
- Рівень застосування характеризує здатність використовувати вивчений матеріал у новій ситуації (застосування знань, законів, закономірностей у практичних ситуаціях, розрахунки із застосуванням вивчених алгоритмів розв’язку тощо).
- Рівень аналізу – здатність розкласти ціле на частини. Прикладами завдань, що стосуються аналітичних здібностей, є такі такі, що потребують зробити невизначені припущення, розрізнити факти та наслідки, вибрати доречні дані.

Рекомендації:

1. На уроках географії більше використовувати комп’ютерні тестові завдання, форми інтерактивного навчання.
2. Щорічно поповнювати базу даних талановитих та обдарованих дітей, виявляти їх здібності, нахили, пізнавальну діяльність.

Заступниця директора

Ярослава РИК

